

## مقایسه ویژگی‌ها و شاخص‌های روان‌شناختی استعدادیابی در کاراته کاران نخبه استان خراسان شمالی

دکتر مهرداد فتحی ۱، مهتاب فیروزه ۱، مریم جهانیان ۱، فرامرز شجاعی ۲

۱- استادیار دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه فردوسی مشهد

۲- کارشناسی ارشد تربیت بدنی و علوم ورزشی

Dr.mfathei@gmail.com

## مقدمه:

حضور در میادین ورزشی یکی دیگر از جنجالی‌ترین محیط‌های موثر در نقش‌یابی جنسیتی است و در جامعه امروزی بحث اساسی در ورزش‌های مختلف این است که آیا جنگجویی و رقابت طلبی و خشن بودن و... که از آن‌ها (مرد) تداعی می‌شود و یا خصوصیتی مانند ظرافت و طبع لطیف داشتن و... که از آن‌ها (زن) و زنانگی استنباط می‌شود، ویژگی‌های مطلق و ماندگار مرتبط با جنسیت هستند و یا چنین نیست و هر فردی چه مرد و چه زن می‌تواند دارای این چنین خصوصیتی باشد یا نباشد! (۱). در کاراته همانند اغلب ورزش‌ها شاخصه‌هایی که بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرند عبارتند از: رقابت‌پذیری، استقامت، حس تهاجم و... ارزش‌هایی که به طور معمول در سازمان‌های غیر رزمی مرد محور می‌باشند. بعلاوه از دیدگاه تاریخی به دست آوردن این قابلیت‌ها برای یک زن غیر زنانه تلقی می‌شود. کاراته نقش مهمی را در روند مردانه شدن یک اجتماع ایفا می‌کند که در آن یک پسر به مرد تبدیل می‌شود (۲). هدف: هدف از پژوهش حاضر مقایسه صفات زنانگی و مردانگی در ورزشکاران زن و مرد رشته ورزشی کاراته بین کاراته‌کاهای نخبه استان خراسان شمالی بود.

## روش‌شناسی:

این پژوهش به روش توصیفی از نوع همبستگی و کاربردی می‌باشد. جامعه آماری تمام ورزشکاران زن و مرد رشته ورزشی کاراته ۱۶ سال به بالایی است که حداقل ۲ بار در مسابقات استانی شرکت نموده‌اند. تعداد ۳۰ نفر زن و ۲۹ نفر مرد به روش تصادفی خوشه‌ای با استفاده از فرمول کوکران انتخاب شدند. با توجه به ماهیت پژوهش و جهت جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه زنانگی و مردانگی آیزنک که شامل ۳۱ سوال می‌باشد، استفاده شد. اعتبار و پایایی این پرسشنامه از طریق آزمون باز آزمون با ضریب پایایی ۰/۸۱ و ضمناً پایایی مردانگی ۰/۸۰ و زنانگی ۰/۸۲ به دست آمده است. برای توصیف اطلاعات جمع‌آوری شده از روش توصیفی و برای تجزیه و تحلیل‌های آماری از آزمون‌های *t-student* و *anova*، جهت تأیید یا رد فرض با آلفای ۰/۰۵ استفاده شد.

## یافته‌ها:

طبق اطلاعات جدول (۱ و ۲) میانگین صفات مردانگی و زنانگی در بین زنان کاراته ۲۰/۵۵ و مردان کارته ۱۷/۴۲ که طبق  $t=1/9$  به دست آمده است. نتیجه می‌شود که تفاوت دو گروه به سمت مردانگی است و معنی‌دار نیست یعنی بین صفات مردانگی و زنانگی مردان و زنان کاراته تفاوتی وجود ندارد.

## بحث و نتیجه‌گیری:

نتایج پژوهش حاضر نشان‌دهنده این است که میزان صفات مردانگی ورزشکاران زن و مرد در رشته ورزشی کاراته بیشتر است. یعنی می‌توان گفت که زن‌ها و مردهایی که در ورزش‌هایی که از دید جامعه مردانه پنداشته می‌شود حضور پیدا می‌کنند دارای صفات مردانه می‌باشند. نتایج پژوهش حاضر با یافته‌های هوئیس

و همکاران (۲۰۰۸) که بیان کرده‌اند؛ دختران ورزشکار شرکت‌کننده در ورزش‌های رقابتی افرادی با هویت مردانه در نظر گرفته شدند، همسویی دارد اما نتایج تحقیق با یافته‌های فالو (۲۰۰۶) که زنان را با وجود مشارکت در ورزش‌های خشن همچنان زنانه می‌داند، و همچنین با یافته‌های خمسه (۱۳۸۳) و ظهره وند (۱۳۸۳) که معتقدند تفاوت بین طرحواره‌های ذهنی زنانه و مردانه در این گروه معنادار است، مغایرت دارد. در مجموع می‌توان نتیجه گرفت که شخصیت غیر از آنچه که مورد بحث و بررسی قرار گرفت، می‌تواند تحت عواملی همچون محیط (محیط خانواده، ورزش، مدرسه، جامعه و نوع ماهیت رشته ورزشی و...) وراثت، جنسیت، و... قرار گیرد. واژگان کلیدی: استعدادیابی، کاراته، زنانگی و مردانگی

یافته‌ها: جدول ۱. داده‌های توصیفی صفات مردانگی و زنانگی بین زنان (n=30) و مردان کاراته (n=29)

جنسیت	مشارکت‌کنندگان	میانگین	انحراف معیار
مردانگی و زنانگی	زنان کاراته	۲۰/۵۵	۰/۲۰۹
	مردان کاراته	۱۷/۴۲	۰/۱۰۸

جدول ۲. آزمون t مستقل برای مقایسه نمره‌های صفات مردانگی و زنانگی بین زنان و مردان کاراته

جنسیت	درجه آزادی	آزمون لوین برای برابری واریانسها	آماره t	سطح معناداری
مردانگی و زنانگی	۵۸	f	۱/۹	۰/۰۵۶
		۳/۸۳	۱/۹	۰/۰۵۶

## منابع:

- ۱- معتمدی، سید هادی، (۱۳۸۸) (بررسی علل گرایش دختران به رفتارهای مردانه). روزنامه ابتکار، ایران سلامت، شماره ۱۳۳.
- ۲- اقدسی، دکتر محمد تقی، شجاعی، دکتر معصومه، زمانی، لیلیا، (۱۳۹۰): (مقایسه شاخص‌های روان‌شناختی استعدادیابی در کاراته). اولین همایش ملی علم و کاراته، اول تا سوم آبان ۱۳۹۰ دانشگاه تبریز.
- ۳- ابراهیم، دکتر خسرو، حلاجی، محسن، (۱۳۸۹): آشنایی با مبانی و فرایندهای استعدادیابی ورزشی. انتشارات بامداد کتاب، چاپ.